

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr.504/2002

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr.504/2002, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.plx490 din 20.09.2010,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii audiovizualului nr.504/2002, în sensul instituirii obligației radiodifuzorilor aflați în jurisdicția României să rezerve operelor muzicale românești o proporție de cel puțin 40% din timpul de difuzare, cu excepția timpului consacrat informațiilor, manifestărilor sportive, jocurilor, publicității, precum și serviciilor de teletext și teleshopping.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.31 alin.(5) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Menționăm că în anul 2007 a mai fost inițiată o propunere legislativă cu un conținut asemănător, care însă a fost respinsă de Parlament.

2. Din perspectiva dreptului Uniunii Europene, propunerea legislativă, deși nu reprezintă transpunerea unei directive sau a unei decizii și nici nu are drept finalitate crearea cadrului juridic necesar punerii în aplicare a unui regulament european, trebuie analizată sub

aspectul compatibilității dispozițiilor propuse cu principiile generale ale dreptului Uniunii Europene.

Deși reglementările Uniunii Europene consacrate serviciilor de audiovizual, par să acopere, la prima vedere, o arie de activitate restrânsă și gestionată de un număr limitat de directive, evoluția tehnicilor de comunicare, consolidarea dreptului și accesului la informație și cultură, precum și libertatea de exprimare, au făcut ca amploarea acestor servicii să dobândească, în timp, o importanță deosebită, prin implicarea lor în multe alte segmente sociale, juridice, economice deosebit de importante (*cultură, educație, viața politică, concurență, protecția minorilor, protecția vieții private, sport, protecția drepturilor de proprietate intelectuală, ș.a.*).

În același timp, reglementarea domeniului în cauză trebuie să plece de la ideea că serviciile mass-media sunt în egală măsură și servicii culturale, dar și servicii economice, având deci natură duală de ***bun cultural și factor de formare a opiniei publice***, manifestându-se, în același timp, și ca ***valoare economică, înscrisă în circuitul comercial***.

Astfel, recenta directivă adoptată în 10 martie 2010 de Parlamentul European și Consiliu, **Directiva 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale)**, păstrează principiile de organizare și funcționare a acestor servicii, așa cum au fost statuate prin **Directiva Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune** (abrogată în prezent), dar conține și reglementări noi impuse de aplicarea noilor tehnologii în domeniul transmisiei serviciilor mass-media audiovizuale.

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că adoptarea și punerea în aplicare a prezentului proiect ridică două probleme ce sunt susceptibile de interpretări complexe și diferențiate :

a) legalitatea, din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene, a acțiunii de a impune printr-un act normativ intern timp de emisie majoritar dedicat numai operelor muzicale românești, (în sensul instituirii unui regim discriminator pentru celelalte opere europene);

b) competența statului de a interveni în activitatea editorială a serviciilor de televiziune și radiodifuziune

3. În ceea ce privește primul aspect semnalat, relevante pentru propunerea legislativă analizată, sunt dispozițiile **art.16** din Directiva 2010/13/UE, care prevede că: „... *stațiile de emisie rezervă operelor europene o proporție majoritară din timpul lor de emisie, din care se scade timpul alocat știrilor, evenimentelor sportive, jocurilor, publicității, serviciilor teletext și teleshoppingului. Această proporție, având în vedere responsabilitățile de ordin informațional, educațional, cultural și de divertisment ale stației de emisie către publicul său, ar trebui atinsă progresiv, pe baza unor criterii adecvate.*”

Dispozițiile directivei se regăsesc transpuse în dreptul intern în cuprinsul art.22 din Legea nr.504/2002, potrivit căruia, de la data aderării, orice radiodifuzor aflat în jurisdicția României va rezerva **operelor europene o proporție majoritară din timpul său de difuzare, cu excepția timpului consacrat informațiilor, manifestărilor sportive, din care se scade timpul alocat știrilor, evenimentelor sportive, jocurilor, publicității, precum și serviciilor de teletext și teleshopping.**

În acest context juridic, se poate afirma că dispozițiile propuse pentru art.22¹, la pct.2 din proiect, îndeplinesc cerințele impuse de directivă, deoarece operele muzicale românești se încadrează clar în categoria operelor europene. Cu toate acestea, adoptarea unei asemenea dispoziții prin care se creează în mod cert **un regim discriminator față de operele europene provenind din celelalte state membre ale Uniunii Europene**, ar putea pune problema legalității sub aspectul respectării principiilor de nediscriminare impuse de acquis-ul european.

Cu toate acestea, în favoarea susținerii dispozițiilor propuse prin proiect, se pot invoca prevederile art.3 din **Tratatul Uniunii Europene** care statuează că: „ *Uniunea respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice și veghează la protejarea și dezvoltarea patrimoniului cultural european.*” Acest principiu a fost preluat și dezvoltat și în **articolul 167 alin.(4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene**, care impune Uniunii să ia în considerare aspectele culturale în cadrul acțiunilor desfășurate în temeiul altor dispoziții ale respectivului tratat, în special în **vederea respectării și promovării diversității culturilor sale.**

Pe de altă parte, la **pct.19** din preambulul la **Directiva 2010/13/UE** se prevede că: „*Prezenta directivă nu afectează responsabilitatea care revine statelor membre și autorităților acestora cu privire la organizarea – incluzând sistemele de acordare a licențelor de emisie, de*

autorizare administrativă și impozitare –, finanțarea și conținutul programelor. Prin urmare, nu se aduce atingere independenței evoluției culturale a statelor membre și păstrării diversității culturale în cadrul Uniunii.”

De altfel, precizăm că, la nivelul legislației naționale, în ceea ce privește **posturile publice de radiodifuziune și de televiziune**, încurajarea difuzării creațiilor audiovizuale românești este prevăzută de art.7 alin.(1) - (4) din Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

„(1) Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune vor promova și vor încuraja difuzarea de creații audiovizuale românești.

(2) În termen de cel mult 4 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune vor rezerva creațiilor europene un procentaj majoritar al timpului de emisie, în calculul căruia nu vor intra emisiunile informative și sportive, jocurile, publicitatea și serviciile de teletext.

(3) Din creația europeană difuzată cel puțin 30% va fi creație românească, inclusiv creații specifice minorităților naționale.

(4) Din creația românească cel puțin 35% va fi creație culturală”.

În concluzie, se impune reanalizarea, sub aspectele semnalate, a soluției legislative propuse la **art.I pct.2** din proiect.

4. În ceea ce privește competența statului de a interveni în activitatea de editare a programelor stațiilor de radioemisie, trebuie avut în vedere **principiul independenței editoriale a furnizorilor de servicii mass-media**. Astfel, Directiva serviciilor mass-media audiovizuale stabilește punctual cazurile, modalitățile și condițiile în care **statul poate interveni în activitatea editorială**, impunând un set de reguli stricte și limitative referitoare la acest aspect. Se prevede astfel, în mod expres, interdicția mesajelor subliminale, precum și interzicerea acelor programe care, prin conținut, pot leza demnitatea umană, transmit mesaje de incitare la ură și violență, la discriminare bazată pe sex sau origine, care pot afecta protecția minorilor, dreptul la replică.

În nici o dispoziție a directivei nu se prevede dreptul statului de a stabili formatul și conținutul general al programelor, pentru că aici inițiativa și libertatea de organizare aparține furnizorului de servicii, în sensul că **este opțiunea lui să stabilească profilul postului de emisie**

și grila de programe, el fiind cel ce decide dacă înființează canal de informații, de muzică, de teleshopping, de talkshow, de sport, desene animate, de cinema, etc.

Atât timp cât programele mass-media audiovizuale se conformează condițiilor expres stabilite de directivă, furnizorii de servicii au drept de decizie asupra naturii conținutului programelor difuzate pe canalele TV, în funcție de mesajul pe care vor să îl transmită, de posibilitățile financiare, precum și de alți parametri socio-economici. Independența editorială presupune astfel, că nici o autoritate, publică sau privată, nu poate interveni în dreptul organismelor de radiodifuziune de a-și organiza și administra grila de programe.

Această soluție a fost adoptată, de altfel, și de Consiliul Europei, în cuprinsul **Convenției europene privind televiziunea transfrontalieră STE 132/1989**, document ce a stat la baza primei directive comunitare, precum și în cuprinsul **Recomandării nr.R(96) 10 a Comitetului de Miniștri către statele membre ale Consiliului Europei, cu privire la garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune**, adoptată la 11 septembrie 1996 care, pe baza *Declarației cu privire la libertatea de exprimare și informare din 29 aprilie 1982*, recomandă statelor să includă „în legislația lor națională sau în textele care reglementează activitatea organismelor de radiodifuziune de serviciu public dispoziții care să stipuleze clar **independența lor editorială și autonomia instituțională**”, inclusiv conceperea și producerea programelor.

La nivelul **legislației naționale**, independența și autonomia editorială a organismelor de radiodifuziune este prevăzută în art.6 alin.(2) - (5) din Legea audiovizualului nr.504/2002, astfel:

„(2) *Independența editorială a furnizorilor de servicii media audiovizuale este recunoscută și garantată de prezenta lege.*

(3) *Sunt interzise ingerințe de orice fel în conținutul, forma sau modalitățile de prezentare a elementelor serviciilor media audiovizuale, din partea autorităților publice sau a oricăror persoane fizice sau juridice, române ori străine.*

(4) *Nu constituie ingerințe deciziile și instrucțiunile având caracter normativ, emise de Consiliul Național al Audiovizualului în aplicarea prezentei legi și cu respectarea dispozițiilor legale, precum și a normelor privind drepturile omului, prevăzute în convențiile și tratatele ratificate de România.*

(5) *Nu constituie ingerințe prevederile cuprinse în codurile de conduită profesională pe care jurnaliștii și furnizorii de servicii*

media audiovizuale le adoptă și pe care le aplică în cadrul mecanismelor și structurilor de autoreglementare a activității lor, dacă nu contravin dispozițiilor legale în vigoare”.

Totodată, în cuprinsul art.8 din Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că **„autonomia și independența editorială a serviciilor publice de radiodifuziune și de televiziune sunt garantate prin lege, iar programele acestora sunt ocrotite de orice ingerințe ale autorităților publice, precum și de influențele oricăror partide, formațiuni social-politice, sindicale, organisme comerciale și economice sau grupuri de presiune”.**

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că soluția legislativă privind instituirea obligației radiodifuzorilor aflați în jurisdicția României de a rezerva operelor muzicale românești o anumită proporție din timpul de difuzare, contravine principiilor europene, preluate în legislația națională și care statuează independența editorială a furnizorilor de servicii de radiodifuziune. Eventual, textul ar putea avea în vedere „Operele românești” noțiune care, de altfel, este definită chiar de inițiator la pct.1 al art.I din proiect.

5. Sub rezerva observațiilor de mai sus, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, semnalăm următoarele:

a) La **pct.1 al art.I, partea dispozitivă** trebuie reformulată, astfel:

„1. După alineatul (3) al articolului 1¹ se introduce un nou alineat, alin.(3¹), cu următorul cuprins:”.

b) La **partea dispozitivă a pct.2**, expresia „articolul 22¹” trebuie redată sub forma „art.22¹”.

c) La **partea dispozitivă a pct.3**, partea de debut a textului trebuie reformulată, astfel:

„3. Alineatul (1) al articolului 91 ...”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1177 / A. 10. 2010.

Lege a audiovizualului

- 1 promulgată prin D. nr. 681/2002 M. Of. nr. 534/22 iul. 2002
 Decret pentru promulgarea Legii audiovizualului
- 2 modificări prin L. nr. 591/2002 M. Of. nr. 791/30 oct. 2002
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor
înlocuiește denumirea „Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații” cu denumirea „ Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației“
- 3 modificări prin L. nr. 402/2003 M. Of. nr. 709/10 oct. 2003
 Lege privind modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
modifică art.1 lit. d), art.2 alin. (3) și (4), art.6 alin. (4), art.11 alin. (5), (7) și (8), art.14 alin. (1) și (3), art. 15 alin. (5) - (7), art. 35 alin. (1), art. 44 alin. (10), art. 49 lit. a), art.75 alin. (3) lit d), art.78, art.88 alin. (1), art. 91 alin. (1) și (2), art.93, art.94, art.95, art.96 alin. (1), art.97 alin. (1); introduce alin. (8) la art. 15, lit.c_1) la art. 57, art. 95_1, art.95_2, alin. (1_1) la art. 96; abrogă art. 54 lit.h), art. 90 alin. (1) lit.g).
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 123/2005 M. Of. nr. 843/19 sep. 2005
 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe
 aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 329/2006 M. Of. nr. 657/31 iul. 2006
abrogă art. 96 alin. (1) lit. c)
 Notă: atribuțiile Oficiului Român pentru Drepturile de Autor privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale, stabilite prin acte normative anterioare prezentei ordonanțe de urgență, își încetează aplicabilitatea.
- 5 modificări prin O.U.G. nr. 3/2006 M. Of. nr. 133/13 feb. 2006
 Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
 aprobată cu completări prin L. nr. 197/2006 M. Of. nr. 453/25 mai 2006
modifică art.75 alin.(2); abrogă art.95 alin.(3)
- 6 modificări prin L. nr. 197/2006 M. Of. nr. 453/25 mai 2006
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2006 pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
aprobă cu completări O.U.G. nr. 3/2006 și modifică art. 95 alin. (1) partea introductivă
- 7 completat prin L. nr. 364/2007 M. Of. nr. 898/28 dec. 2007
 Lege pentru completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
introduce alin.(1_1) la art.5, art.91_1
- 8 completat prin L. nr. 116/2008 M. Of. nr. 384/21 mai 2008
 Lege pentru completarea art. 89 din Legea audiovizualului nr. 504/2002
introduce lit. d) la art. 89

1172

9 modificări prin O.U.G. nr. 181/2008 M. Of. nr. 809/3 dec. 2008

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii
audiovizualului nr. 504/2002

aprobată cu modificări și L. nr. 333/2009 M. Of. nr. 790/19 nov. 2009
completări prin

*modifică art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5,
art. 6, art. 10, art. 16 alin. (1), art. 17 alin.
(1) lit. a), c) și d), alin. (3) și (4), art. 18
alin. (4), art. 23, art. 25, art. 27, art. 28
alin. (4), (5) și (7), art. 29, art. 31, art. 34
alin. (1) și (4), art. 35, art. 36, art. 37, art.
38, art. 39, art. 43 alin. (1) și (2), art. 44,
art. 46, art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art.
52, art. 54, art. 55 alin. (1) și (3), art. 56
alin. (1), art. 57 alin. (1) lit. a)-c), art. 58
alin. (2), art. 59, art. 60, art. 61 alin. (3),
art. 62 alin. (1) și (4), art. 63, art. 64, art.
65, art. 66, art. 73, art. 74 alin. (3) și (4),
art. 76, art. 82 alin. (1) și (2), art. 85 alin.
(4) și (5), art. 86, art. 88, art. 90 alin. (1) și
(2), art. 91, art. 93 alin. (1) și (3), art. 95_1
partea introductivă, art. 96 alin. (1) și (4);
introduce art. 1_1, art. 26_1, titlul unui
nou capitol, Cap. III_1 după art. 26_1, titlul
unui nou capitol, Cap. III_2 după art. 38,
art. 39_1, titlul unui nou capitol, Cap. III_3
după art. 39_1, alin. (5) la art. 74, art.
75_1, alin. (2) și (3) la art. 84, alin. (10) la
art. 85, mențiunea privind transpunerea
normelor comunitare, după art. 99;
abrogă art. 30, art. 33, art. 42, art. 91_1,
art. 96 alin. (1_1)*

10 modificări prin L. nr. 330/2009 M. Of. nr. 762/9 nov. 2009
Lege-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din
fonduri publice

*la data de 12 nov. 2009, abrogă art. 98
alin. (2) liniuța a 2-a*

Notă: v. La 3 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, încetează următoarele drepturi salariale suplimentare stabilite prin acte juridice în favoarea personalului autorităților și instituțiilor publice: a) suplimentul postului și suplimentul corespunzător treptei de salarizare; b) sporul de mobilitate.

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 181/2008 pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002

aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 181/2008 și modifică art. 1 pct. 1, 9, 17, 31, 34-37, art. 3 alin. (3), art. 10 alin. (3) lit. g), i) și l), alin. (5), art. 17 alin. (1) lit. d) pct. 3 și 11 și alin. (3), art. 27 alin. (1), art. 28 alin. (5), art. 31 alin. (4) partea introductivă și lit. a), art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (2) și (3), art. 37 alin. (2), art. 39 alin. (2) și (3), art. 43 alin. (1), art. 44 alin. (1) și (3), art. 50, art. 52 alin. (2) lit. a) și b), alin. (3) și (5), art. 54 alin. (1) lit. j) și k) și alin. (2), art. 56 alin. (1), art. 57 alin. (1) partea introductivă și lit. b), art. 59 alin. (1) și (2), art. 60, art. 62 alin. (1), (3) și (4), art. 63, art. 64, art. 65, art. 66, art. 69, art. 73, art. 82 alin. (1), art. 86 alin. (2), art. 88 alin. (1), art. 90 alin. (1) lit. h) și alin. (2), art. 91 alin. (1) și (3), art. 93 alin. (1) și (3), art. 94, art. 96 alin. (1);
introduce pct. 5_1, 31_1, 31_2 la art. 1, alin. (2) la art. 1, lit. c) la art. 2 alin. (4), alin. (6) la art. 52, art. 57_1, alin. (4)-(7) la art. 59, art. 61_1, art. 62_1, art. 65_1, art. 90_1, art. 93_1;
abrogă art. 1 pct. 33, art. 28 alin. (7), art. 43 alin. (2), art. 48 lit. f), art. 53, art. 54 alin. (1) lit. h), art. 62 alin. (2) și (5), art. 67, art. 70-72, art. 88 alin. (2), art. 96 alin. (2) și (3);
înlocuiește, în tot cuprinsul legii, sintagma "rețele de telecomunicații" cu sintagma "rețele de comunicații electronice" și denumirea "Autoritatea Națională pentru Comunicații" cu denumirea "Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații"

Lege privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune

(v. D.C.C. nr. 300/2003 (modificarea art.40 prin O.G. nr. 18/2003 - M.Of. nr. 520/18 iul. 2003))

- 1 republicare M. Of. nr. 636/27 dec. 1999
Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
- 2 modificări prin O.G. nr. 18/2003 M. Of. nr. 61/1 feb. 2003 *modifică art.40*
Ordonanță pentru modificarea art. 40 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
respinsă prin L. nr. 95/2004 M. Of. nr. 333/16 apr. 2004
(v. D.C.C. nr. 300/2003 (emisă cu încălcarea dispozițiilor art. 114 alin. (1) din Constituție - M.Of. nr. 520/18 iul. 2003))
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 71/2003 M. Of. nr. 606/26 aug. 2003 *modifică art. 40*
Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 40 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
aprobată cu modificări prin L. nr. 533/2003 M. Of. nr. 895/15 dec. 2003
- 4 modificări prin L. nr. 533/2003 M. Of. nr. 895/15 dec. 2003 *aprobă O.U.G. nr. 71/2003 și modifică art.40*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2003 pentru modificarea art. 40 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
- 5 modificări prin L. nr. 95/2004 M. Of. nr. 333/16 apr. 2004 *respinge O.G. nr. 18/2003*
Lege privind respingerea Ordonanței Guvernului nr. 18/2003 pentru modificarea art. 40 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
- 6 modificări prin L. nr. 469/2004 M. Of. nr. 1060/16 nov. 2004 *modifică anexa nr.2*
Lege pentru modificarea anexei nr. 2 la Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune
- 7 completat prin L. nr. 302/2008 M. Of. nr. 788/25 nov. 2008 *introduce alin. (1_1) la art. 42*
Lege pentru completarea art. 42 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune